Faculty of Medicine in Rijeka

Curriculum
2025/2026

For course

Smrt

Study program:	**Medicina (R)** (elective) University integrated undergraduate and graduate study
Department:	**Department of Ophthalmology**
Course coordinator:	**prof. dr. sc. Lončarek Karmen, dr. med.**
Year of study:	**1**
ECTS:	**1.5**
Incentive ECTS:	**0 (0.00%)**
Foreign language:	**No**

Course information:

Svrha je kolegija upoznati buduće liječnike s filozofskim aspektom smrti, kao priprema za suočavanje s biološkim, psihološkim i socijalnim aspektima smrti, umiranja i patnje.

Ciljevi kolegija:

Upoznati temeljne pojmove i definicije filozofije smrti.

Osposobiti se za analizu i kritički pristup prema vrednovanju smrti i umiranja.

Poticati razvoj kritičkog mišljenja prema temeljnim egzistencijalnim problemima.

Osposobiti se za primjenu osnovnih metoda i načela filozofskog mišljenja.

Osposobiti se za transfer filozofskih spoznaja u bio-medicinske teorije i kliničku praksu.

Povezati suvremenu analitičku filozofiju smrti sa suvremenim medicinskim znanostima.

Pohađanjem nastave, aktivnim sudjelovanjem u filozofskim raspravama i izradom seminarskog rada studenti i studentice će:

Identificirati filozofiju kao temeljnu disciplinu i njen doprinos medicinskim znanostima.

Definirati i objasniti temeljne pojmove i različite definicije i shvaćanja pojma smrti i umiranja.

Objasniti i kritički prosuditi filozofske teorije koje objašnjavaju fenomen smrti.

Analizirati i kritički promišljati činjenicu smrtnosti i njen odnos prema vrijednosti života.

Objasniti i razlikovati različite teoretske pristupe vrednovanja smrti.

Usporediti i upotrijebiti različite filozofske teorijsko-metodološke pristupe smrti relevantne za područje medicine.

Objasniti, razlikovati i primijeniti specifična znanja i vještine koja proizlaze iz filozofske analize smrti.

Razviti kritičko, argumentirano mišljenje na ontološkim, epistemiološkim, vrijednosnim, etičkim i bioetičkim filozofskim problemima povezanih sa smrću.

Razviti sposobnost i vještinu strukturiranja argumentacije logičkom jasnoćom i točnošću.

Kolegij obuhvaća metafizička, vrijednosna, etička i bioetička pitanja koja se problematiziraju iz tradicionalne i suvremene analitičke filozofske perspektive:

UVOD

Uvod u filozofsko mišljenje za studente medicine

Što je filozofija?

Filozofski pristup fenomenu smrti

Važnost smrti

Zašto misliti o smrti?

Važnost smrti u ljudskoj kulturi

Smrt i religije

Smrt u filozofiji

Strah od smrti kao uzročnik ljudskih vjerovanja

Što smrt čini važnom?

Što je smrt?

- Pojmovni odnos smrti i života
- Biološki pojam smrti
- Psihološki pojam smrti
- Pluralistički pojam smrti
- Smrt kao odlazak (odvajanje) duše

Misterioznost smrti

- Je li smrt nespoznatljiva?
- Je li moguće zamisliti vlastitu smrt?
- Je li smrt nemisliva?
- Smrt i ništavilo

Život nakon smrti

- Je li "život nakon smrti" oksimoron?
- Što znači sintagma "život nakon smrti"?
- Pogrešno razumijevanje "života nakon smrti"
- Je li život nakon smrti moguć?
- Platonovski model života nakon smrti

Logičke mogućnosti života nakon smrti

- Zamjena tijela
- Logički status uskrsnuća
- Rekonstitucija (naših) atoma
- Model "Zvjezdanih staza"

Transhumanizam

Zavaravanje smrti kao temeljna ideja transhumanizma

Osobni identitet

Problem razdvajanja identiteta

Problem dupliciranja identiteta

Ljudska životinja

Nesreća mrtvih

- Može li se mrtvima nanijeti nepravda?

Može li se mrtvima nanijeti šteta?

Želje i interesi (mrtvih) osoba

Posthumna zla i dobra

Zlo smrti – epikurejsko gledište

Je li loše umrijeti?

Varijacije epikurejskog gledišta (slabi, umjereni, jaki i ekstremni epikurizam)

Praktične posljedice epikurejskog gledišta

Zlo smrti – epikurejski argumenti (smrt nije zlo)

Argument simetrije vremena

Prenatalno i postmortalno zlo (simetrija rođenja i smrti)

Sklonost k budućnosti

Argument nepostojanja subjekta i nemogućnosti iskustva

Zlo smrti – deprivacijsko gledište (smrt kao zlo)

Kritika epikurejskog gledišta

Deprivacijska teorija ili zašto je smrt zlo

Mogući životi i zlo smrti

Čija smrt je gora?

Besmrtnost

Je li loše biti smrtno biće?

Slučaj Makropulos ili prokletstvo besmrtnosti

Uvjeti poželjnosti besmrtnosti

Smrtnost, motivacija i narativna struktura života

Strah od smrti

Aspekti straha od smrti – čega se bojimo kada se bojimo smrti

Uvjeti racionalnog straha

Racionalne emocije prema smrti

Samoubojstvo: smrt kao rješenje

Smrt i autentičnost smrti

Zašto je život vrijedan življenja

Smislenost života – kriteriji i standardi

Bitak prema smrti ili živjeti suočen sa smrtnošću

Distanazija

Eutanazija

Ortotanazija

Pravo na smrt

Asistirano samoubojstvo

Medicinska pogreška sa smrtnom posljedicom

Smrtna kazna

Vrijednost života

Bioetička pitanja o smrti

List of assigned reading:

List of optional reading:

Curriculum:

Lectures list (with titles and explanation):

P1. Uvod u filozofsko mišljenje za studente medicine. Važnost smrti. Što je „smrt“. Što je filozofija? / Filozofski pristup fenomenu smrti. Zašto misliti o smrti? Važnost smrti u ljudskoj kulturi / Smrt i religije / Smrt u filozofiji / Strah od smrti kao uzročnik ljudskih vjerovanja / Što smrt čini važnom? Pojmovni odnos smrti i života / Biološki pojam smrti / Psihološki pojam smrti / Pluralistički pojam smrti / Smrt kao odlazak (odvajanje) duše.

P2. Misterioznost smrti. Logičke mogućnosti života nakon smrti. Transhumanizam. Je li smrt nespoznatljiva? / Je li moguće zamisliti vlastitu smrt? / Je li smrt nemisliva? / Smrt i ništavilo. Je li “život nakon smrti” oksimoron? / Što znači sintagma “život nakon smrti”? / Pogrešno razumijevanje “života nakon smrti” / Je li život nakon smrti moguć? / Platonovski model života nakon smrti / Zamjena tijela / Logički status uskrsnuća / Rekonstitucija (naših) atoma / Model “Zvjezdanih staza”. Zavaravanje smrti kao temeljna ideja transhumanizma / Osobni identitet / Problem razdvajanja identiteta / Problem dupliciranja identiteta / Ljudska životinja.

P3. Nesreća mrtvih. Zlo smrti – epikurejsko gledište. Zlo smrti – epikurejski argumenti (smrt nije zlo). Može li se mrtvima nanijeti nepravda? / Može li se mrtvima nanijeti šteta? Želje i interesi (mrtvih) osoba / Posthumna zla i dobra. Je li loše umrijeti? / Varijacije epikurejskog gledišta (slabi, umjereni, jaki i ekstremni epikurizam) Praktične posljedice epikurejskog gledišta. Argument simetrije vremena / Prenatalno i postmortalno zlo (simetrija rođenja i smrti) / Sklonost k budućnosti / Argument nepostojanja subjekta i nemogućnosti iskustva.

P4. Zlo smrti – deprivacijsko gledište (smrt kao zlo). Besmrtnost. Strah od smrti. Kritika epikurejskog gledišta / Deprivacijska teorija ili zašto je smrt zlo / Mogući životi i zlo smrti / Čija smrt je gora? Je li loše biti smrtno biće? / Slučaj Makropulos ili prokletstvo besmrtnosti / Uvjeti poželjnosti besmrtnosti / Smrtnost, motivacija i narativna struktura života. Aspekti straha od smrti – čega se bojimo kada se bojimo smrti / Uvjeti racionalnog straha / Racionalne emocije prema smrti / Samoubojstvo: smrt kao rješenje / Smrt i autentičnost smrti.

P5. Vrijednost života. Metafizika smrti i praktični stavovi. Sinteza gradiva i priprema za pisani ispit. Zašto je život vrijedan življenja / Smislenost života – kriteriji i standardi / Bitak prema smrti ili živjeti suočen sa smrtnošću. Metafizičke teorije vrijednosti smrti / Samoubojstvo / Ubojstvo / Smrtna kazna / Eutanazija / Abortus

Practicals list (with titles and explanation):

V1. Filozofija - postojanje - svijet

V2. Proces – događaj – trenutak – stanje

V3. Vjerovanje: vjerovati - sumnjati - dokazati - prihvatiti - valjanost

V4. Smrt – umiranje – nepostojanje

V5. Vrijednost smrti

V6. Zlo, subjekt, vrijeme – deprivacijski odgovori

V7. Zlo smrti i životinje

V8. Smisao života: postojanje - vrijednosti - izbor

V9. Filozofska „crna rupa" pitanja vrijednosti smrti

V10. Strahovi

Seminars list (with titles and explanation):

S1. Racionalnost i strah od smrti

S2. Zlo smrti

S3. Biti mrtav

S4. Zašto je smrt loša?

S5. Nestajanje i nepostojanje

S6. Vrijednost smrti

S7. Korist i šteta nakon smrti

S8. U obranu samoubojstva

S9. Smrtna kazna

S10. Transhumanizam

Student obligations:

Exam (exam taking, description of the written/oral/practical part of the exam, point distribution, grading criteria):

Other notes (related to the course) important for students:

-

COURSE HOURS 2025/2026

Smrt

Lectures (Place and time or group)	**Practicals** (Place and time or group)	**Seminars** (Place and time or group)
12.03.2026		
P1. Uvod u filozofsko mišljenje za studente medicine. Važnost smrti. Što je „smrt“. Što je filozofija? / Filozofski pristup fenomenu smrti. Zašto misliti o smrti? Važnost smrti u ljudskoj kulturi / Smrt i religije / Smrt u filozofiji / Strah od smrti kao uzročnik ljudskih vjerovanja / Što smrt čini važnom? Pojmovni odnos smrti i života / Biološki pojam smrti / Psihološki pojam smrti / Pluralistički pojam smrti / Smrt kao odlazak (odvajanje) duše.: • P03 - IT CLASSROOM (16:00 - 16:45) [2292] [1413] ◦ S P2. Misterioznost smrti. Logičke mogućnosti života nakon smrti. Transhumanizam. Je li smrt nespoznatljiva? / Je li moguće zamisliti vlastitu smrt? / Je li smrt nemisliva? / Smrt i ništavilo. Je li “život nakon smrti” oksimoron? / Što znači sintagma “život nakon smrti”? / Pogrešno razumijevanje “života nakon smrti” / Je li život nakon smrti moguć? / Platonovski model života nakon smrti / Zamjena tijela / Logički status uskrsnuća / Rekonstitucija (naših) atoma / Model “Zvjezdanih staza”. Zavaravanje smrti kao temeljna ideja transhumanizma / Osobni identitet / Problem razdvajanja identiteta / Problem dupliciranja identiteta / Ljudska životinja.: • v (16:45 - 19:00) [2292] [1413] ◦ S P3. Nesreća mrtvih. Zlo smrti – epikurejsko gledište. Zlo smrti – epikurejski argumenti (smrt nije zlo). Može li se mrtvima nanijeti nepravda? / Može li se mrtvima nanijeti šteta? Želje i interesi (mrtvih) osoba / Posthumna zla i dobra. Je li loše umrijeti? / Varijacije epikurejskog gledišta (slabi, umjereni, jaki i ekstremni epikurizam) Praktične posljedice epikurejskog gledišta. Argument simetrije vremena / Prenatalno i postmortalno zlo (simetrija rođenja i smrti) / Sklonost k budućnosti / Argument nepostojanja subjekta i nemogućnosti iskustva.: • v (16:45 - 19:00) [2292] [1413] ◦ S P4. Zlo smrti – deprivacijsko gledište (smrt kao zlo). Besmrtnost. Strah od smrti. Kritika epikurejskog gledišta / Deprivacijska teorija ili zašto je smrt zlo / Mogući životi i zlo smrti / Čija smrt je gora? Je li loše biti smrtno biće? / Slučaj Makropulos ili prokletstvo besmrtnosti / Uvjeti poželjnosti besmrtnosti / Smrtnost, motivacija i narativna struktura života. Aspekti straha od smrti – čega se bojimo kada se bojimo smrti / Uvjeti racionalnog straha / Racionalne emocije prema smrti / Samoubojstvo: smrt kao rješenje / Smrt i autentičnost smrti.: • v (16:45 - 19:00) [2292] [1413] ◦ S		
prof.phil Biondić Marin, doc.dr.sc. [2292] · prof. dr. sc. Lončarek Karmen, dr. med. [1413]		
18.03.2026		

	V1. Filozofija - postojanje - svijet: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] [1413] ○ S V2. Proces – događaj – trenutak – stanje: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] [1413] ○ S V3. Vjerovanje: vjerovati - sumnjati - dokazati - prihvatiti - valjanost: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] [1413] ○ S V4. Smrt – umiranje – nepostojanje: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] [1413] ○ S	
prof.phil Biondić Marin, doc.dr.sc. [2292] · prof. dr. sc. Lončarek Karmen, dr. med. [1413]		
25.03.2026		
	V5. Vrijednost smrti: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ○ S V6. Zlo, subjekt, vrijeme – deprivacijski odgovori: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ○ S V7. Zlo smrti i životinje: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ○ S V8. Smisao života: postojanje - vrijednosti - izbor: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ○ S	
prof.phil Biondić Marin, doc.dr.sc. [2292]		

01.04.2026		
		S1. Racionalnost i strah od smrti: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ◦ S S2. Zlo smrti: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ◦ S S3. Biti mrtav: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ◦ S S4. Zašto je smrt loša?: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ◦ S
prof.phil Biondić Marin, doc.dr.sc. [2292]		
08.04.2026		
		S5. Nestajanje i nepostojanje: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ◦ S S6. Vrijednost smrti: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ◦ S S7. Korist i šteta nakon smrti: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ◦ S S8. U obranu samoubojstva: • P08 (16:00 - 19:00) [2292] ◦ S
prof.phil Biondić Marin, doc.dr.sc. [2292]		
15.04.2026		

P5. Vrijednost života. Metafizika smrti i praktični stavovi. Sinteza gradiva i priprema za pisani ispit. Zašto je život vrijedan življenja / Smislenost života – kriteriji i standardi / Bitak prema smrti ili živjeti suočen sa smrtnošću. Metafizičke teorije vrijednosti smrti / Samoubojstvo / Ubojstvo / Smrtna kazna / Eutanazija / Abortus: • P08 (18:15 - 19:00) [2292] [1413] ◦ S	V9. Filozofska „crna rupa" pitanja vrijednosti smrti: • P08 (16:00 - 16:45) [2292] [1413] ◦ S V10. Strahovi: • P08 (16:00 - 16:45) [2292] [1413] ◦ S	S9. Smrtna kazna: • P08 (16:45 - 18:15) [2292] [1413] ◦ S S10. Transhumanizam: • P08 (16:45 - 18:15) [2292] [1413] ◦ S
prof.phil Biondić Marin, doc.dr.sc. [2292] · prof. dr. sc. Lončarek Karmen, dr. med. [1413]		

List of lectures, seminars and practicals:

LECTURES (TOPIC)	Number of hours	Location
P1. Uvod u filozofsko mišljenje za studente medicine. Važnost smrti. Što je „smrt“. Što je filozofija? / Filozofski pristup fenomenu smrti. Zašto misliti o smrti? Važnost smrti u ljudskoj kulturi / Smrt i religije / Smrt u filozofiji / Strah od smrti kao uzročnik ljudskih vjerovanja / Što smrt čini važnom? Pojmovni odnos smrti i života / Biološki pojam smrti / Psihološki pojam smrti / Pluralistički pojam smrti / Smrt kao odlazak (odvajanje) duše.	1	P03 - IT CLASSROOM
P2. Misterioznost smrti. Logičke mogućnosti života nakon smrti. Transhumanizam. Je li smrt nespoznatljiva? / Je li moguće zamisliti vlastitu smrt? / Je li smrt nemisliva? / Smrt i ništavilo. Je li “život nakon smrti” oksimoron? / Što znači sintagma “život nakon smrti”? / Pogrešno razumijevanje “života nakon smrti” / Je li život nakon smrti moguć? / Platonovski model života nakon smrti / Zamjena tijela / Logički status uskrsnuća / Rekonstitucija (naših) atoma / Model “Zvjezdanih staza”. Zavaravanje smrti kao temeljna ideja transhumanizma / Osobni identitet / Problem razdvajanja identiteta / Problem dupliciranja identiteta / Ljudska životinja.	1	v
P3. Nesreća mrtvih. Zlo smrti – epikurejsko gledište. Zlo smrti – epikurejski argumenti (smrt nije zlo). Može li se mrtvima nanijeti nepravda? / Može li se mrtvima nanijeti šteta? Želje i interesi (mrtvih) osoba / Posthumna zla i dobra. Je li loše umrijeti? / Varijacije epikurejskog gledišta (slabi, umjereni, jaki i ekstremni epikurizam) Praktične posljedice epikurejskog gledišta. Argument simetrije vremena / Prenatalno i postmortalno zlo (simetrija rođenja i smrti) / Sklonost k budućnosti / Argument nepostojanja subjekta i nemogućnosti iskustva.	1	v
P4. Zlo smrti – deprivacijsko gledište (smrt kao zlo). Besmrtnost. Strah od smrti. Kritika epikurejskog gledišta / Deprivacijska teorija ili zašto je smrt zlo / Mogući životi i zlo smrti / Čija smrt je gora? Je li loše biti smrtno biće? / Slučaj Makropulos ili prokletstvo besmrtnosti / Uvjeti poželjnosti besmrtnosti / Smrtnost, motivacija i narativna struktura života. Aspekti straha od smrti – čega se bojimo kada se bojimo smrti / Uvjeti racionalnog straha / Racionalne emocije prema smrti / Samoubojstvo: smrt kao rješenje / Smrt i autentičnost smrti.	1	v
P5. Vrijednost života. Metafizika smrti i praktični stavovi. Sinteza gradiva i priprema za pisani ispit. Zašto je život vrijedan življenja / Smislenost života – kriteriji i standardi / Bitak prema smrti ili živjeti suočen sa smrtnošću. Metafizičke teorije vrijednosti smrti / Samoubojstvo / Ubojstvo / Smrtna kazna / Eutanazija / Abortus	1	P08

PRACTICALS (TOPIC)	Number of hours	Location
V1. Filozofija - postojanje - svijet	1	P08

V2. Proces – događaj – trenutak – stanje	1	P08
V3. Vjerovanje: vjerovati - sumnjati - dokazati - prihvatiti - valjanost	1	P08
V4. Smrt – umiranje – nepostojanje	1	P08
V5. Vrijednost smrti	1	P08
V6. Zlo, subjekt, vrijeme – deprivacijski odgovori	1	P08
V7. Zlo smrti i životinje	1	P08
V8. Smisao života: postojanje - vrijednosti - izbor	1	P08
V9. Filozofska „crna rupa" pitanja vrijednosti smrti	1	P08
V10. Strahovi	1	P08

SEMINARS (TOPIC)	Number of hours	Location
S1. Racionalnost i strah od smrti	1	P08
S2. Zlo smrti	1	P08
S3. Biti mrtav	1	P08
S4. Zašto je smrt loša?	1	P08
S5. Nestajanje i nepostojanje	1	P08
S6. Vrijednost smrti	1	P08
S7. Korist i šteta nakon smrti	1	P08
S8. U obranu samoubojstva	1	P08
S9. Smrtna kazna	1	P08
S10. Transhumanizam	1	P08

EXAM DATES (final exam):